

ALEXEI ARBUZOV

despre

- piesele sale
- experiențe literare
- noua generație de dramaturgi

Distinsul și bine cunoscutul dramaturg sovietic Alexei Arbuzov, într-o recentă vizită în țara noastră, ne-a făcut câteva mărturisiri despre biografia sa dramaturgică.

— O autocaracterizare, așa cum îmi propuneți, nu mi se pare un lucru prea simplu. Scriu drame (vesele), comedii (triste), piese lirice, îndeosebi, dar și publicistice. Mă gândesc la ultimele mele lucrări, dar și la altele mai vechi, Orașul din zare, Ceasul al 12-lea, Începutul spovedaniei, Alegerea. În toate încerc o îndepărtare de mine însumi și, totodată, de o anumită manieră. Mi se întâmplă destul de des să mă plictisesc de mine însumi, atunci mă îndepărtez, fug, totdeauna cu succes. De pildă, acum îmi propun să scriu o piesă care să nu semene de fel cu celelalte. E o încercare importantă pentru cariera mea dramaturgică, dar mai bine să discutăm despre altceva...

— Tot despre etapele dramaturgiei lui Alexei Arbuzov...

— Piesele sînt etapele. Etape (piese) pe care le simpatizez și altele pe care vreau să le uit, de care m-am despărțit sufletește.

— De pildă...

— O piesă mai veche, ca Ani de pribegie : o simpatizez în continuare ; Bietul meu Marat, o scriere esențială, o am la suflet ; Povestiri din vechiul Arbat... sînt foarte legate de această lucrare. Aceste opere reprezintă momente diferite din viața mea, determinînd etapele unei biografii, nu numai literare...

— N-ați pomenit Poveste din Irkutsk, piesă care s-a bucurat aici de un mare succes...

— Pretutindeni unde s-a reprezentat, Poveste din Irkutsk s-a bucurat de un mare succes... La Moscova, și la Riga, la Strasbourg, la Leningrad ; dar eu n-o mai iu-

besc... Mi se pare prea elementară, schematică, liniară, mă enervez, chiar, gîndindu-mă la ea...

— Care dintre piesele dv. v-a definit ca dramaturg ?

— Tania, o scriere mai veche, aspru criticată la apariție. Mi s-a reproșat atunci că protagonistă nu era ceea ce se numea un „erou pozitiv“ : ea distrugea o familie. Dar piesa mi-a adus faimă. De aceea, i-am rămas recunoscător, deși azi (pe scenă) sună neinteresant...

— Și prima piesă cînd s-a produs ?

— Acum 45 de ani, mai exact în 1930. În piesa mea de debut vroiam să demonstrez dreptul regizorului la libertăți experimentale. Regizorul eram eu însumi. Această primă experiență a fost rodnică și semnificativă pentru evoluția mea dramaturgică. Ea s-a reprezentat la TRAM, Teatrul Tineretului Muncitoresc din Leningrad. În piesa mea apărea un cor ; cor, pe care, dacă vă amintiți, l-am utilizat și în Poveste din Irkutsk, și în Orașul din zare și, mai recent, într-o altă dramă pe care o prețuiesc mult, deși a fost extrem de criticată : Zilele ferice ale unui om nefericit. Piesă cu o carieră scurtă, montată de cunoscutul regizor Efros la Moscova. Aici, corul era format din trei personaje, trei caractere, care nu explicau, nu comentau acțiunea, ci discutau în contradictoriu. Ce vreau să vă spun ? Că acest procedeu literar — corul —, care a fost considerat în Poveste din Irkutsk ca o imitație, ca un procedeu împrumutat din dramaturgia occidentală, se afla de fapt la baza primei mele scrieri dramatice.

— Vă referiți meru la critică...
În ce sens a acționat ea asupra literaturii dv. ?

— Întreaga mea carieră literară a fost ținta atacurilor critice, de fiecare dată re-
prezându-mi-se scăderi în raport cu lucrarea
precedentă, brusc clogită. În concluzie, am
înțeles că progrez, că nu stau pe loc și
cronicile dramatice nu mă mai sperie...

— Deci, noua dv. piesă va fi dez-
avantajată față de Comedia de modă
veche...

— Noua mea piesă... este o piesă veche...
E acea încercare importantă la care m-am
referit. O tot scriu din 1968. De patru ori
am aruncat manuscrisul, și tot de atâtea ori
am luat-o de la capăt...

— Tema ?

— Tema, mai bine zis problema, este atit-
tudinea omului față de proprietate. Acțiunea
se petrece, paralel, în Uniunea Sovietică și
în Italia. O problemă importantă, o piesă
grea. „Seriind-o” și tot refăcînd-o, am mai
scris, în acest răstimp, alte trei-patru piese :
Splendoarea mea, Povestiri din vechiul Arbat,
Lumina amurgului și Comedia de modă
veche.

— Ce ne-ați putea spune despre
noile piese sovietice care se scriu...

— În dramaturgia noastră are loc un
schimb de generații. În ultimii ani s-au im-
pus nume noi, talente viguroase, puternice.
Un bun exemplu e regretatul Vampilov,
mort pretimpuriu, într-un accident, un talent
neobișnuit. Alt nume e Roșein, cunoscut aici,
pare-mi-se, prin Valentin și Valentina. El
are piese și mai bune, mai importante, deși
cu un succes mai mic de public, ca : Vechiul
An Nou, Reparația capitală... Eșalonul... și
este și un prozator remarcabil. Un alt dra-
maturg a cărui stea se înalță este Ion Druță :
Pasărea tinereții noastre a cunoscut un mare
succes, iar noua lui piesă, încă nereprezen-
tată, Sfînta sfințelor, mi se pare una din
cele mai bune opere dramatice scrise în ulti-
mii ani. M-aș referi, fără să citez nume, la
promisiunile serioase pe care ni le face
Studioul Tinerilor Dramaturgi, pe care
il conduc. Ceea ce nu înseamnă că nu apar
și „scăderi” cu prilejul acestui schimb de
generații. Dar, deocamdată, să vorbim despre
succese. Și n-aș vrea să închei fără să po-
menesc numele lui E. Radzinski și piesa sa,
Dialogul cu Socrate, care mi se pare cel mai
important eveniment al acestui an teatral.

Rep.

Mă voi ocupa — în fugă —,
în rindurile ce urmează, de
dansatoarea și coregrașa Adi-
na Cezar.

Absolventă a Liceului de
coregrafie din București și
diplomată a Școlii „Canto-
rum” din Paris, Adina Cezar
a activat, un timp, la Opera
Română din București, ca
dansatoare de formație cla-
sică. A trecut, apoi, la ca-
tedră, ca să predea dansul
clasic și cel modern. Ceea ce
nu înseamnă că s-a mulțu-
mit cu tehnica și cu cele-
lalte cunoștințe artistice do-
bindite în școală; dimpotri-
vă, și-a completat pregă-
tirea la Köln și iarăși la
Paris, în cadrul unor stagii
estivale, cultivîndu-și acolo,
pe lângă pasiunea pedagogică
— pentru care dovedește in-
sușiri deosebite —, și pasi-
unea creatoare, coregrafică. Pe
această linie, Adina Cezar a
fost permanent în căutarea
unor drumuri mai puțin bă-
tute, dar mai potrivite seco-
lului în care trăim. Și, cum
era și firesc, din împletirea
celor trei aptitudini — dan-
sul, pedagogia și coregra-

fia —, a luat naștere, în
1973, „Grupul de dans con-
temporan”, pe care Adina
Cezar l-a încheat alături de
trei valoroase elemente — Na-
tașa Trăistaru, Sergiu Anghel,
Cristian Crăciun — foști
elevi ai ei, deosebiți nu nu-
mai prin superioara lor teh-
nică corporală, dar mai ales

Grupul de dans contemporan

prin inteligența mișcărilor
lor.

Insușirile caracteristice ale
grupului au fost evidente
pentru oricine a urmărit, fie
Nocturnele de la Teatrul
„Tăndărică”, în care s-a pro-
dus, fie aparițiile în unele
spectacole ale Teatrului „Bu-
landra”, în unele emisiuni TV
sau în www.cinegordblice.ale

Radioteleviziunii, la Festiva-
lurile de muzică de la Piatra
Neamț, de muzică pop de la
Suceava ori la Cenaclul re-
vistei „Flacăra” etc.

Acum, după ce grupul și-a
înălțat virtuțile artistice în
spectacole-coupé, iată-l mergînd
pe drumul cuplurilor
de tipul Djagilev-Stravinski,
Merce-Cunningham-John Cage,
unde un același compozitor
serie, ad-hoc, pentru un a-
nume grup de dans, ascultînd
eventualele sugestii ale
dansatorilor, tinzînd spre
perfecta simbioză (și dialecti-
că) între sunet și ritmul in-
citor la mișcarea dansantă,
dar părăsînd concepția în
virtutea căreia mișcarea
ilustrează muzica. Compozito-
rul grupului nostru se a-
nunță a fi Corneliu Cezar.
Așteptăm cu firesc interes
spectacolul de acest tip, re-
fuzat „numerelor”, unitar, le-
gatz prin muzică, mișcare și
concepție, fie de linia unei
fabule (story), fie de alt tip
de idee conducătoare.

Doina Moga